

Ξέρεις πόσο μεγάλη αμαρτία είναι να

κρίνεις τον πλησίον; Παραγματικά, τί μπορεί να είναι βαρύτερο απ' αυτό; Τί άλλο μισεί τόσο πολύ και αποστρέφεται ο Θεός σαν την κατάκριση; Όπως ακριβώς είπαν οι Πατέρες, δεν υπάρχει χειρότερο πράγμα απ' αυτήν.

Και όμως λένε ότι από αυτά τα μικροπράγματα φτάνει κανείς σ' αυτό το τόσο μεγάλο κακό. Από το να δεχτεί μιά μικρή υποψία για τον πλησίον, από το να λέει: «Τί σημασία έχει αν ακούσω τι λέει αυτός ο αδελφός; Τί σημασία έχει αν πω και εγώ αυτόν τον λόγο; Τί σημασία έχει αν δω που πάει αυτός ο αδελφός ή τι πάει να κάνει αυτός ο ξένος»; Αρχίζει... ο νους να αφήνει τις δικές του αμαρτίες και ν' απασχολείται με τη ζωή του πλησίον. Από εκεί φτάνει κανείς στην κατάκριση, στην καταλαλιά, στην εξουθένωση. Από εκεί πέφτει σ' όσα κατακρίνει. Επειδή δεν φροντίζει για τις δικές του κακίες, επειδή δεν κλαίει, όπως είπαν οι Πατέρες, τον πεθαμένο εαυτόν του, δεν μπορεί σε τίποτα απολύτως να διορθώσει τον εαυτόν του, αλλά πάντοτε απασχολείται με τον πλησίον. Και τίποτα δεν παροργίζει τόσο το Θεό, τίποτα δεν ξεγυμνώνει τόσο τον άνθρωπο και δεν τον οδηγεί στην εγκατάλειψη, όσο η καταλαλιά, η κατάκριση και η εξουθένωση του πλησίον.

Γιατί άλλο πράγμα είναι η καταλαλιά και άλλο η κατάκριση και άλλο η εξουθένωση.

- Καταλαλιά είναι το να διαδίδεις με λόγια τις αμαρτίες και τα σφάλματα του

πλησίον π.χ. ο τάδε είπε ψέματα, οργίστηκε ή πόρνευσε ή κάτι τέτοιο έκαμε. Λέγοντας όλα αυτά, ήδη κανείς «καταλαλεί», δηλαδή, μιλάει με εμπάθεια εναντίον κάποιου, συζητάει με εμπάθεια για το αμάρτημά του.

- Κατάκριση είναι το να κατηγορήσει κανείς τον ίδιο τον άνθρωπο, λέγοντας ότι αυτός είναι ψεύτης, είναι οργίλος, είναι πόρνος. Γιατί έτσι κατέκρινε την ίδια τη διάθεση της ψυχής του και έβγαλε συμπέρασμα για όλη τη ζωή του, λέγοντας ότι είναι τέτοια η ζωή του, τέτοιος είναι αυτός και σαν τέτοιο τον κατέκρινε. Και αυτό είναι πολύ μεγάλη αμαρτία. Γιατί είναι άλλο να πει κανείς ότι κάποιος οργίστηκε και άλλο να πει ότι κάποιος είναι οργίλος και να βγάλει συμπέρασμα, όπως είπα, για όλη του τη ζωή. Και τόσο πιο βαριά από κάθε άλλη αμαρτία είναι η κατάκριση, ώστε και ο ίδιος ο Χριστός να φτάσει να πει: « Υποκριτή, βγάλε πρώτα από το μάτι σου το δοκάρι, και τότε κοίταξε να βγάλεις την αγκίδα από το μάτι του αδελφού σου» (Λουκ. 6, 42). Και παρομοίασε τη μεν αμαρτία του πλησίον με αγκίδα, τη δε κατάκριση με δοκάρι. Τόσο πολύ βαριά είναι η κατάκριση που ξεπερνάει σχεδόν κάθε άλλη αμαρτία...

Γιατί να μην κατακρίνουμε καλύτερα τους εαυτούς μας και τα ελαττώματά μας, που τα ξέρουμε πολύ καλά και που γι' αυτά θα δώσουμε λόγο στο Θεό; Γιατί αρπάζουμε την κρίση από το Θεό; Τί ζητάμε από το πλάσμα Του;... Γιατί θέλουμε να πάρουμε επάνω μας τα βάρη των άλλων; Εμείς έχουμε τι να φροντίσουμε, αδελφοί μου. Καθένας ας έχει το νου του στον εαυτόν του και στις αμαρτίες του. Μόνο ο Θεός μπορεί είτε να δικαιώσει είτε να κατακρίνει τον καθένα, γιατί Αυτός μόνο ξέρει του καθενός την κατάσταση και τη δύναμη και το περιβάλλον και τα χαρίσματα και την ιδιοσυγκρασία και τις ιδιαίτερες ικανότητές του και κρίνει σύμφωνα μ' όλα αυτά, όπως Αυτός μόνον γνωρίζει. Διαφορετικά, βέβαια, κρίνει ο Θεός τα έργα του επισκόπου και διαφορετικά του άρχοντα, αλλιώς του ηγουμένου και αλλιώς του υποτακτικού, αλλιώς του νέου και αλλιώς του γέρου, αλλιώς του αρρώστου και αλλιώς του γερού. Και ποιός μπορεί να κρίνει σύμφωνα μ' αυτές τις προϋποθέσεις παρά μόνον Αυτός που δημιούργησε τα πάντα, Αυτός που έπλασε τα πάντα και γνωρίζει τα πάντα;...

Τίποτα απολύτως δεν μπορεί να ξέρει ο άνθρωπος από τις βουλές του Θεού. Μόνον Αυτός είναι Εκείνος που καταλαβαίνει τα πάντα και είναι σε θέση να κρίνει τον καθένα, όπως μόνος αυτός γνωρίζει.

Πραγματικά, συμβαίνει να κάνει κάποιος αδελφός μερικά πράγματα με απλότητα. Αυτή όμως η απλότητα ευαρεστεί στο Θεό περισσότερο από ολόκληρη τη δική σου ζωή. Και συ κάθεσαι και τον κατακρίνεις και κολάζεις τη ψυχή σου; Και αν κάποτε υποκύψει στην αμαρτία, πώς μπορείς να ξέρεις πόσο αγωνίστηκε και πόσο αίμα έσταξε, πριν κάνει το κακό, ώστε να φτάνει να μοιάζει η αμαρτία του σχεδόν σαν

αρετή στα μάτια του Θεού; Γιατί ο Θεός βλέπει τον κόπο του και τη θλίψη που δοκίμασε, όπως είπα, πριν να κάνει το κακό, και τον ελεεί και τον συγχωρεί. Και ο μεν Θεός τον ελεεί, εσύ δε τον κατακρίνεις, και χάνεις τη ψυχή σου; Πού ξέρεις ακόμα και πόσα δάκρυα έχυσε γι' αυτό, ενώπιον του Θεού; Και συ μεν έμαθες την αμαρτία, δεν ξέρεις όμως τη μετάνοια. Μερικές φορές μάλιστα δεν κατακρίνουμε μόνο, αλλά και εξουθενώνουμε.

- Εξουθένωση είναι όταν, όχι μόνον κατακρίνει κανείς κάποιον, αλλά και τον εκμηδενίζει, σαν να τον αποστρέφεται και τον σιχαίνεται σαν κάτι αηδιαστικό. Αυτό είναι ακόμα χειρότερο και πολύ πιο καταστρεπτικό από την κατάκριση.

Όσοι όμως θέλουν να σωθούν δεν προσέχουν καθόλου τα ελαττώματα του πλησίον, αλλά προσέχουν πάντοτε τις δικές τους αδυναμίες και έτσι προκόβουν. Σαν εκείνον που είδε τον αδελφό του να αμαρτάνει και στενάζοντας βαθιά είπε: «Αλλοίμονό μου, γιατί σήμερα πέφτει αυτός, οπωσδήποτε αύριο θα πέσω εγώ». Βλέπεις με ποιό τρόπο επιδιώκει τη σωτηρία του, πως προετοιμάζει τη ψυχή του; Πως κατάφερε να ξεφύγει αμέσως από την κατάκριση του αδελφού του; Γιατί λέγοντας ότι: «Οπωσδήποτε θα αμαρτήσω και εγώ αύριο» έδωσε την ευκαιρία στον εαυτόν του ν' ανησυχήσει και να φροντίσει για τις αμαρτίες που επρόκειτο δήθεν να κάνει. Και μ' αυτό τον τρόπο ξέφυγε την κατάκριση του πλησίον. Και δεν αρκέστηκε μέχρις εδώ, αλλά κατέβασε τον εαυτόν του χαμηλότερα απ' αυτόν που αμάρτησε λέγοντας: «Και αυτός μεν μετανοεί για την αμαρτία του, εγώ όμως δεν είναι σίγουρο ότι θα μετανοήσω, δεν είναι σίγουρο ότι θα τα καταφέρω, δεν είναι σίγουρο ότι θα έχω τη δύναμη να μετανοήσω».

Βλέπεις το φωτισμό της θείας αυτής ψυχής; Γιατί όχι μόνον κατάφερε να ξεφύγει από την κατάκριση του πλησίον, αλλά έβαλε τον εαυτό της πιο κάτω απ' αυτόν.

Και εμείς οι άθλιοι, εντελώς αδιάκριτα, κατακρίνουμε, αποστρεφόμαστε, εξευτελίζουμε, αν δούμε ή αν ακούσουμε ή αν υποψιαστούμε κάτι. Και το χειρότερο είναι ότι δεν σταματάμε μέχρι τη ζημιά που κάνουμε στον εαυτό μας, αλλά συναντάμε και άλλον αδελφό και αμέσως του λέμε: «Αυτό και αυτό έγινε». Και του κάνουμε κακό βάζοντας στην καρδιά του αμαρτίες... Αλλά ενώ κάνουμε διαβολικό έργο δεν ανησυχούμε κιόλας. Γιατί, τί άλλο έχει να κάνει ο διάβολος από το να ταραίζει και να βλάπτει; Και γινόμαστε συνεργάτες των δαιμόνων και για τη δική μας καταστροφή και για του πλησίον...

Από ποιό άλλο λόγο τα παθαίνουμε αυτά, παρά από το ότι δεν έχουμε αγάπη; Γιατί αν είχαμε αγάπη και συμπαθούσαμε και πονούσαμε τον πλησίον μας, δεν θα είχαμε το νου μας στα ελαττώματα του πλησίον... Αν είχαμε αγάπη, η ίδια η αγάπη θα σκέπαζε κάθε σφάλμα, όπως ακριβώς έκαναν οι άγιοι, όταν έβλεπαν τα

ελαττώματα των ανθρώπων. Γιατί μήπως είναι τυφλοί οι άγιοι και δεν βλέπουν τα αμαρτήματα; Και ποιός μισεί τόσο πολύ την αμαρτία όσο οι άγιοι; Και όμως δεν μισούν εκείνον που αμαρτάνει, ούτε τον κατακρίνουν, ούτε τον αποστρέφονται, αλλά υποφέρουν μαζί του, τον συμβουλεύουν, τον παρηγορούν, τον γιατρεύουν σαν άρρωστο μέλος του σώματός τους. Κάνουν τα πάντα για να τον σώσουν... Με την μακροθυμία και την αγάπη τραβούν τον αδελφό και δεν τον απωθούν, ούτε τον σιχαίνονται...

Ας αποκτήσουμε λοιπόν και εμείς αγάπη, ας αποκτήσουμε ευσπλαχνία για τον πλησίον. Και έτσι θ' αποφεύγουμε να καταλαλούμε, να κατακρίνουμε, να εξουθενώνουμε τους άλλους. Ας βοηθήσουμε ο ένας τον άλλον σαν να είμαστε μέλη του ίδιου σώματος...

Ο Θεός ας μας αξιώσει να προσέχουμε όσα μας συμφέρουν πνευματικά και να τα εφαρμόζουμε. Γιατί όσο φροντίζουμε και ενδιαφερόμαστε να εφαρμόζουμε όσα ακούμε, τόσο περισσότερο μας φωτίζει ο Θεός πάντοτε και μας διδάσκει το θέλημά Του.

Πηγή: agiameteora.net